<u>בבית המשפט העליון</u>

רע"א 8635/09

בפני:	כבוד השופט י' דנציגר
המבקש:	עו"ד אלי א.עבוד
	נ ג ד
המשיבים:	1. יוסף פדידה 2. מיכאל אטרשווילי

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"א 616-03-09 מיום 29.9.2009 אשר ניתן על ידי כבוד השופט ר' סוקול

בשם המבקש:	עו"ד א' פ' דכאור
בשם המשיב 1:	עו"ד מ' סטרנס
בשם המשיב 2:	בעצמו

<u>החלטה</u>

לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כבוד השופט ר' סוקול) בע"א 11070-02-09 מיום 29.9.2009 במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (כבוד השופט ת' נאות פרי) בת.א. 16335/06 מיום 14.12.2008 והתקבל באופן חלקי ערעורו של המשיב 1 על פסק הדין הנ"ל.

1. המבקש, עורך דין במקצועו, נשכר בשנת 2004 לייצג את המשיב 2, מיכאל אטרשווילי (להלן: אטרשווילי) בהליכים משפטיים שונים שהתנהלו בינו לבין המשיב 1, יוסף פדידה (להלן: פדידה). במסגרת זו נחתמו בין המבקש לבין אטרשווילי שלושה הסכמים שונים המסדירים הן את מתן השירות המשפטי והן את שכר הטרחה אותו התחייב אטרשווילי לשלם למבקש.

2. המבקש החל לייצג את אטרשווילי עד שביום 24.8.2006 התקבל אצלו מכתב פיטורין מאטרשווילי המורה לו להפסיק את הטיפול בענייניו. מספר ימים לאחר מכן, ביום 27.8.2006, חתמו אטרשווילי ופדידה על הסדר פשרה בנוגע לסכסוך ביניהם ולפיו על פדידה לשלם לאטרשווילי 175,000 ש"ח. ההסדר הנ"ל קיבל תוקף של פסק דין ביום 3.9.2006.

3. במסגרת תביעתו לבית משפט השלום טען המבקש כי על אטרשווילי לשלם לו שכר טרחה על סך 214,794 ש"ח בגין השירותים המשפטיים שהוענקו לו. בד בבד להגשת התביעה הנ"ל הגיש המבקש בקשה להטלת עיקולים זמניים על כספים המגיעים לאטרשווילי מפדידה וביום 5.9.2006 ניתן צו עיקול והומצא לפדידה, אשר טען כי הוא אינו מחזיק בכספים כלשהם המגיעים לאטרשווילי. בעקבות זאת הגיש המבקש כנגד פדידה בקשה לאישור העיקול. בתשובתו לבקשה טען פדידה כי הוא מסר לאטרשווילי שיקים על מלוא סכום הפשרה עוד בטרם קיבל את ההודעה על עיקול הכספים.

4. בית משפט השלום דן בטענותיו של המבקש וקבע כי זה זכאי ל-25% מסכום הפשרה אליה הגיעו פדידה ואטרשווילי, וזאת מכוח הסכם שכר הטרחה הראשון שנחתם בין השניים. יחד עם זאת בית משפט השלום דחה את טענתו של המבקש לפיה יש לחשב את שכר הטרחה על פי סכום הפשרה שהוצע במהלך ההליכים המשפטיים בהם הוא ייצג כאמור את אטרשווילי, סכום העומד על 450,000 ש"ח. בנוסף קבע בית המשפט כי המבקש זכאי, מכוח הסכם שכר הטרחה השני, לקבלת סך של 15,000 ש"ח וכי הוא אינו זכאי לכל תשלום בגין הסכם שכר הטרחה השלישי שהתבסס על שעות עבודה בפועל, זאת מפני שלא הובאה בפני בית המשפט כל ראיה לגבי שעות העבודה אותן השקיע המבקש במסגרת טיפולו בהליכים המשפטיים הקשורים לאטרשווילי.

5. בהמשך קבע בית משפט השלום כי צו העיקול נמסר לידי פדידה ביום 6.9.2006 וציין כי פדידה שילם לאטרשווילי את סכום הפשרה בארבעה תשלומים: 10,000$ במזומן; המחאה על סך 45,000 ש"ח לפירעון ביום 3.10.2006; המחאה על סך 45,000 ש"ח לפירעון ביום 5.10.2006 והמחאה על סך 41,000 ש"ח לפירעון ביום 7.10.2006. שלוש ההמחאות הנ"ל ניתנו לאטרשווילי עוד ביום 2.9.2006 ונפרעו על ידו בימים 5.10.2006 ו-12.10.2006. בית משפט השלום קבע כי לאור הנתונים הללו יש לקבל את טענת המבקש לפיה במועד בו קיבל פדידה את צו העיקול הוא עדיין החזיק בכספים לזכות אטרשווילי שכן ההמחאות לא נפרעו עדיין:

> "מסירת המחאות המשוכות לתאריך עתידי אינה כתשלום במזומן, במובן – שהמועד בו יחשב התשלום ככזה שבוצע הינו רק מועד פרעונן ולא מועד מסירתן" (סעיף 45 לפסק הדין).

בית משפט השלום לא קיבל את הטענה כי ההמחאות סוחרו לצד שלישי וקבע כי טענה זו לא הוכחה. לפי בית המשפט היה על פדידה לפרט בהודעתו לבית המשפט את מצב הדברים לאשורו, וציין כי אם היה פועל כך ניתן היה למנוע את פירעון ההמחאות. נוכח דברים אלו קבע בית המשפט כי ככל שאטרשווילי לא ישלם למבקש את שכר הטרחה המגיע לו לפי פסק הדין, העומד על סך של 55,531 ש"ח בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום 1.12.2006 ועד ליום מתן פסק הדין, ניתן יהיה לחייב את פדידה בסכום זה.

6. על פסק הדין הנ"ל הוגשו שני ערעורים. המבקש טען בערעורו כי שכר הטרחה המגיע לו גבוה מזה שנפסק על ידי בית המשפט המחוזי שכן לשיטתו את השכר בשיעור של 25% היה על בית המשפט לחשב על פי הסכום שהיה צפוי להתקבל אלמלא פוטר הוא מתפקידו כעורך דין. בנוסף טען המבקש כי יש לחייב את אטרשווילי בתשלום עבור הכנת כתב ערעור שבמסגרתו הושגה הפשרה בין הצדדים. פדידה, שהגיש גם הוא ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום, טען כי בית המשפט טעה עת קבע כי היה עליו להימנע מפירעון ההמחאות העתידיות. במסגרת הערעור הפנה פדידה לצילומי ההמחאות, אשר הוגשו לבית משפט השלום, וטען כי מהן ניתן ללמוד כי לפחות שתי המחאות הוסבו לצדדים שלישיים.

7. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש וקבע כי אין מקום לפסוק לטובתו שכר עבור עבודות נוספות. לפי בית המשפט, מכיוון שהצדדים סיכמו במסגרת הסכם שכר הטרחה השלישי כי המבקש יקבל שכר בהתאם לשעות עבודתו בפועל, היה עליו להציג נתונים מדויקים בעניין זה, דבר שלא נעשה. יחד עם זאת קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורו של פדידה. לפי קביעתו של בית המשפט המחוזי פדידה אכן עמד בנטל המוטל עליו והצליח להוכיח כי לפחות שתיים מתוך שלוש ההמחאות הוסבו לצד שלישי טרם מועד המצאת צו העיקול. הקביעה היא שעל שתיים מתוך שלוש ההמחאות מופיעות, מלבד חתימתו של אטרשווילי, גם חתימות של צדדים שלישיים. לפיכך קבע בית המשפט המחוזי כי יש לקבל את ערעורו של פדידה באופן חלקי ולחייבו רק בגין פירעון ההמחאה על סך 41,000 ₪, אשר נפרעה ביום 12.10.2006.

מכאן הבקשה שלפניי.

8. במסגרת הבקשה שלפניי טוען המבקש כי יש להתערב בקביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה אין להכביד על המחזיק מבחינת נטל ההוכחה המוטל עליו וניתן להסתפק בראיות מזעריות המוכיחות את טענתו לפיה השיק הוסב לצד שלישי טרם התקבלה אצלו ההודעה על צו העיקול. לטענתו, בית משפט זה לא אמר עדיין את דברו בסוגיה זו ולא קבע מה על מחזיק לעשות במקרה בו התקבל אצלו צו עיקול לאחר שזה מסר את השיק לחייב.

לטענת המבקש לא ניתן להשלים עם התוצאה אליה הגיע בית המשפט המחוזי, שכן פדידה קיבל את צו העיקול ולא עשה דבר על מנת לבטל את השיקים אשר מסר לאטרשווילי, למרות שהיו אלו שיקים דחויים. לטענת המבקש לא ניתן לפטור את פדידה במקרה זה רק בשל העובדה שעל אחד השיקים מופיעה חתימה נוספת וכן, לטענתו, על בית משפט זה לקבוע הלכה ברורה לפיה מחזיק שמקבל צו עיקול חייב לכבד את הצו, גם אם מסר שיקים דחויים, ולפיכך עליו לבטל את השיקים הללו.

המבקש טוען כי המשיבים ביצעו מעשה של מרמה כלפיו, אשר החל עם פיטוריו "יום טרם חתימת הסכם הפשרה ביניהם". עוד טוען המבקש כי אם אכן השיקים הוסבו לצד שלישי, היה על פדידה לטעון זאת בתגובתו לבקשה לאישור העיקול. לדברי המבקש, הערכאות הקודמות לא העריכו נכון את שכר הטרחה שעל אטרשווילי לשלם לו, ולא התחשבו במעשה המרמה שנעשה כלפיו. לדבריו, נוכח קביעותיו של בית משפט זה בע"א 8854/06 קורפו נ' סורוצקין (לא פורסם, 20.3.2008) (להלן: עניין קורפו), עורך דין זכאי לשכר שניתן היה לצפותו אילו היה ממשיך בהליך, ולפיכך יש לחשב את שכר הטרחה על פי סכום הפשרה עליו דובר טרם פיטוריו.

9. פדידה – באמצעות בא כוחו, עו"ד מיכאל סטרנס – טוען כי בקשתו של המבקש אינה מעלה שאלה בעלת חשיבות ציבורית החורגת מעניינם של הצדדים ומצדיקה מתן רשות ערעור. לגופו של עניין טוען פדידה כי טעה בית משפט השלום עת הטיל עליו חיוב לבטל את השיקים הדחויים, שכן לדבריו אם הוא אכן היה פועל כך, הוא היה חשוף לתביעה מאת צד ג', תביעה שאין לו כל הגנה ממנה לפי החוק.

דיון והכרעה

10. כידוע, רשות ערעור בגלגול שלישי ניתנת רק במקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית או ציבורית החורגת מעניינם של הצדדים למחלוקת, או במקרים בהם נגרם למבקש עיוות דין [רע"א 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123]. במסגרת הבקשה שלפניי יוצא המבקש כנגד ממצאיו העובדתיים של

בית המשפט המחוזי, הן בנוגע לסכום שכר הטרחה בו יש לחייב את אטרשווילי והן בנוגע להמחאות שהועברו לאטרשווילי על ידי פדידה, במסגרת הסכם הפשרה ביניהם. המדובר בשאלות הנוגעות באופן פרטני לסכסוך בין הצדדים, סכסוך אשר נדון על ידי שתי ערכאות שונות ובנסיבות אלה, ועל פי הלכותיו של בית משפט זה, אין מקום להיעתר לבקשתו של המבקש.

11. למעלה מן הצורך, אתייחס לטענותיו של המבקש לגופו של עניין. כזכור, לטענת המבקש היה על הערכאות דלמטה לפסוק את סכום שכר הטרחה כנגזרת של סכום הפשרה שהוצע במהלך ההליכים והעומד לטענתו על סך של 450,000 ש"ח ולא כנגזרת של הסכום ששולם בפועל לאטרשווילי במסגרת הסכם הפשרה, והעומד על 175,000 ש"ח. אין בידי לקבל טענה זו. בית משפט השלום קבע במפורש כי המבקש לא הצליח להוכיח כי אכן עלתה במהלך ההליכים בין הצדדים הצעת פשרה שעמדה על סכום של 450,000 ש"ח. משכך, ברי שלא ניתן לחייב את אטרשווילי בתשלום שכר טרחה בהתבסס על סכום זה. יתרה מכך, בית משפט השלום קבע כי מהסכמי שכר הטרחה שנחתמו בין המבקש לבין אטרשווילי עולה כי השניים הסכימו כי המבקש יהיה זכאי לקבלת 25% מהסכום שישלם פדידה לאטרשווילי, וזאת גם אם התיק יסתיים בפשרה וגם אם יחליט אטרשווילי להחליף ייצוג והתיק יעבור לטיפולו של עורך דין אחר. משכך ועל פי הסכמים אלו, יש לחייב את אטרשווילי בשכר טרחה המבוסס על סכום הפשרה, שכן הצדדים קבעו בהסכם שנחתם על ידם, ושנערך על ידי המבקש עצמו, מה יהיה הדין בדיוק בנסיבות דנן.

אציין כי בנסיבות אלה אין מקום להשוות בין המקרה דנן לבין עניין קורפו. בעוד שבעניין קורפו היה צורך בהתערבותו של בית משפט זה בכדי שעורכי הדין יקבלו את שכר הטרחה לו היו זכאים על פי הסכם ההתקשרות שנחתם בין הצדדים, במקרה דנן הכריעו הערכאות דלמטה כי המבקש זכאי לקבלת שכר טרחה מאטרשווילי וזאת על פי לשון הסכמי שכר הטרחה שנחתמו בין הצדדים ושנערכו כאמור על ידי המבקש, כאשר הקביעה מהו הסכום ממנו יש לחשב את שכר הטרחה היא קביעה עובדתית אשר התבססה על חומר הראיות שהונח בפניהן, קביעה אשר איני מוצא מקום להתערב בה.

12. אין בידי לקבל גם את טענתו השנייה של המבקש המתייחסת לקביעתו של בית המשפט המחוזי בנוגע להמחאות שהועברו לאטרשווילי על ידי פדידה במסגרת הסכם הפשרה ביניהם. על פי הלכתו של בית משפט זה, על המחזיק, ובענייננו פדידה, מוטל הנטל להוכיח כי ההמחאות סוחרו לצד שלישי ולא נפרעו על ידי אטרשווילי (ע"א 533/87 ארגון מושבי הפועל המזרחי בע"מ נ' ולך, פ"ד מג(2) 864, 869). בית המשפט

המחוזי פעל על פי הלכה זו ואכן הטיל את נטל ההוכחה על כתפיו של פדידה. נכון הוא כי בית המשפט המחוזי התערב בקביעותיו העובדתיות של בית משפט השלום, עת קבע כי שתיים משלושת ההמחאות שנמסרו על ידי פדידה לאטרשווילי אכן הוסבו לצד שלישי טרם מועד המצאת העיקול, אולם בית משפט זה קבע כבר בעבר כי אין בהתערבות זו, כשלעצמה, כדי להצדיק מתן רשות ערעור, הואיל ואין בכך דבר מעבר לעניינם של הצדדים הישירים למחלוקת [ראו: רע"א 6109/07 שירן נ' שיטרית (לא פורסם, 16.12.2007)] בנוסף, כידוע, באפשרותה של ערכאת הערעור להתערב בממצאיה העובדתיים של הערכאה הדיונית במקרים חריגים בהם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות התערבות, או אם מתגלה פגם או שגיאה עקרונית היורדים לשורש הדברים, בהערכת הראיות ובקביעת העובדות [ראו: ע"א 8126/07 עזבון המנוחה ברוריה צבי נ' בית החולים ביקור חולים (לא פורסם, 3.1.2010)] ומשכך, אף אם התערב בית המשפט המחוזי בשבתו כערכאת הערעור בממצאיו העובדתיים של בית משפט השלום, אין בכך בכדי להצדיק היענות לבקשתו של המבקש.

13. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה נדחית. בשים לב לנסיבות העניין, ולמרות שהתבקשה תגובת המשיבים, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ח באייר התש"ע (2.5.2010).

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 09086350_W03.doc נג
מרכז מידע, טל' 02-6593666 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il